

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fundamentos dos deportes colectivos I

Materia	Fundamentos dos deportes colectivos I			
Código	P02G050V01303			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Silva Alonso, Telmo Viaño Santasmarinas, Jorge Juan			
Profesorado	Silva Alonso, Telmo Viaño Santasmarinas, Jorge Juan			
Correo-e	telmosilva@uvigo.es jorgeviano@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Principios para o desenvolvemento físico, técnico e táctico de xogadores/as de baloncesto e balonmán.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código		
B7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.	
B10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.	
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	
B14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.	
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	
C1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas	
C2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	
C3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte	
C4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas	
C6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte	

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
APLICACIÓN DAS TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E COMUNICACIÓN (Tics) Ao ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B7 B12	C1 C2 C3 C6
HABILIDADE DE LIDERADO, CAPACIDADE DE RELACIÓN INTERPERSOAL E TRABALLO *ENEQUIPO	B25	C4

ADAPTACIÓN A NOVAS SITUACIÓNS, A RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS E A APRENDIZAXE AUTÓNOMA B26

HÁBITOS DE EXCELENCIA E CALIDADE NO EXERCICIO PROFESIONAL	B13	C4
ACTUACIÓN DENTRO DOS PRINCIPIOS ÉTICOS NECESARIOS PARA O CORRECTO EXERCICIO PROFESIONAL	B10	C3
	B13	C4
	B24	
CAPACIDADE PARA DESEÑAR, DESENVOLVER E AVALIAR Os PROCESOS DE ENSINO - APRENDIZAXE RELATIVOS AOs DEPORTES DE BALONCESTO E BALONMÁN, CON ATENCIÓN Ás CARACTERÍSTICAS INDIVIDUAIS E *CONTEXTUALES DAS PERSOAS.		C1
		C2
		C4
CAPACIDADE PARA PROMOVER E AVALIAR A FORMACIÓN DE HÁBITOS *PERDURABLES E AUTÓNOMOS DE PRÁCTICA DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B10	C2
	B13	
CAPACIDADE PARA APLICAR Os PRINCIPIOS *FISIOLÓGICOS, *BIOMECÁNICOS, *COMPORTAMENTALES, E SOCIAIS, NO ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B10	C3
	B25	C4
		C6
CAPACIDADE PARA IDENTIFICAR Os RISCOS QUE SE DERIVAN PARA A SAÚDE DA PRÁCTICA DO BALONCESTO E O BALONMÁN DE FORMA INADECUADA	B13	C4
CAPACIDADE PARA SELECCIONAR E SABER UTILIZAR O MATERIAL E EQUIPAMENTO DEPORTIVO ADECUADO PARA O BALONCESTO E O BALONMÁN		C6
MANEXO DA INFORMACIÓN CIENTÍFICA BÁSICA APLICADA Ao ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B10	
	B14	

Contidos

Tema	
1.- FUNDAMENTACIÓN TEÓRICA DO BALONMÁN	TEMA 1. ASPECTOS TEÓRICOS BÁSICOS 1.1. Orixe e evolución do balonmán. 1.2. Contextualización do balonmán nos tres ámbitos de intervención 1.3. Terminoloxía, simboloxía e representación gráfica
2.- ESTRUCTURA FORMAL E FUNCIONAL DO BALONMÁN.	TEMA 2. ANÁLISE DA ESTRUCTURA DE XOGO DE O BALONMÁN 2.1. Análise formal 2.2. Análise funcional 2.3. Regulamento: análise desde o punto vista formal e funcional 2.3.1. Regulamento adaptado para fases de formación: Mini-balonmán 2.3.2. Regulamento non adaptado (convencional)

3. FUNDAMENTOS TÉCNICO-TÁCTICOS E DIDÁCTICOS DO BALONMÁN.

TEMA 3. FUNDAMENTOS INDIVIDUAIS

3.1. As intencións técnico-tácticas dos roles estratéxicos (o que)

3.1.1. Porteiro.

3.1.2. Ofensivos: ACB e ASB

3.1.3. Defensivos: DASB e DACB.

3.1.4. Metodoloxía práctica específica das intencións técnico-tácticas individuais (táctica individual)

TEMA 4. FUNDAMENTOS COLECTIVOS: TÁCTICOS GRUPAIS E DE EQUIPO (SISTEMAS)

4.1. Táctica Colectiva de Grupo (Táctica Grupal)

4.1.1. Ofensivos

- Elementais (superioridade): Situacións de

Asimetría Táctica (en superioridade)

- Simples (igualdade): Circulación do Balón / ou

Circulación dos Xogadores

- Básicos: Pase e vai. Penetracións sucesivas.

Cruces. Cortinas. Permutas. Bloqueos.

Pantallas.

- Complexos: Circulacións Complexas.

Procedementos Tácticos (en Situacións

Especiais)

4.1.2. Defensivos

- Inmediatos: repartición inicial de zonas e tarefas ou distribución de responsabilidades

- Preventivos: Basculación. Cobertura.

- Reactivos: Defensa ante o Pase e Vai.

Deslizamento, a Barreira Dinámica. Dobraxa.

Cambio de Opoñente (e Contrabloqueo).

Colaboración Defensa-Porteiro

- Activos: Flotación. Ataque ao Impar. Dous

Contra Un

4.1.3. Metodoloxía práctica específica da táctica colectiva: fases de aprendizaxe

- Fase de aprendizaxe inicial globalizado

- Fase de aprendizaxe específica analítico e en postos específicos

- Fase de perfeccionamento.

4.2. Táctica Colectiva de Equipo

4.2.1. Sistemas

- Ofensivos: Ataque posicional, Contraataque

- Defensivos: Defensa ao ataque posicional, Repregamento defensivo.

4.2.2. Metodoloxía práctica específica

- Formas de xogo para o desenvolvemento dos sistemas

ou Xogo libre

ou Xogo dirixido: Xogo posicional ou en postos específicos. Xogo circulante

ou en circulación

ou Xogo prefabricado (xogadas)

4.- O PROCESO DE INICIACION DEPORTIVA NO BALONMÁN

TEMA 5. O PROCESO DE FORMACIÓN DE O DEPORTISTA DE DEPORTES DE COOPERACIÓN-OPOSICIÓN: O MODELO TÁCTICO.

- 5.1. Interpretación conductista vs cognitivista de a persoa-deportista (e a súa motricidad-conduta)
- 5.2. Perspectivas ou teorías históricas de a aprendizaxe (orixe de as metodoloxías)
 - 5.2.1. Asociacionista
 - 5.2.2. Globalizada ou de a forma.
 - 5.2.3. Fenómeno-estructuralista (modelo sistémico)
- 5.3. Metodoloxías
 - 5.3.1. Analíticas
 - 5.3.2. Globalistas
 - 5.3.3. Ecléctica: xogos modificados/reducidos aplicados a a iniciación, utilizando a procura como estratexia.
- 5.4. Etapas en o proceso de formación de o deportista
- 5.5. Categorías de competición vs etapas de formación

TEMA 6. PERCEPCIÓN E CONDUTA TÁCTICA EN O BALONMANO

- 6.1. Aspectos básicos e bases neurofisiológicas
- 6.2. Percepción visual consciente e inconsciente
- 6.3. Aprendizaxe consciente e inconsciente
- 6.4. Visión central e visión periférica:
- 6.5. As estratexias visuais
- 6.6. Percepción e creatividade
- 6.7. Recomendaciones metodolóxicas para a adquisición de as estratexias visuales.

TEMA 7. MODELOS DE INICIACIÓN DEPORTIVA

- 7.1. Tradicionais Técnicos vs Comprensivos
- 7.2. Verticais vs Horizontais (principio de transferencia)
- 7.3. Tipoloxías de Modelos Comprensivos
- 7.3. Outros modelos de iniciación deportiva: Educación Deportiva, Responsabilidade Persoal e Social, etcétera.
- 7.4. Idade e etapa de formación, correspondencia segundo modelos.

TEMA 8. MODELOS DE INICIACIÓN A Os DEPORTES DE COOPERACIÓN-OPOSICIÓN. ETAPAS Ou FASES DE ENSINO-APRENDIZAXE.

- 8.1. Exemplos de diversos autores.
- 8.2. Análise de vantaxes e desvantajas de cada modelo para a adquisición de diferentes aspectos individuais e colectivos de xogo
- 8.3. Elementos didácticos de cada fase de xogo.
- Avaliación inicial ou identificación de o nivel de xogo: análise de comportamentos observados vs desexados
- Definición de obxectivos didácticos: toma de decisións sobre a fase de o modelo a ensinar-aprender (adestrar).
- Selección de contidos didácticos
- Situacións prácticas (actividades)
- Recomendaciones metodolóxicas

TEMA 9. Profundización en os elementos didácticos para o ensino-aprendizaxe de a táctica grupal colectiva.

- 9.1. Características fundamentais de as tarefas tácticas
- 9.2. Elementos básicos de a estrutura xeral de o modelo táctico
- 9.3. Variables ou compoñentes operativos básicos de o modelo táctico.
- Deseño de situacións de ensino-aprendizaxe
- 9.4. Exemplo de Teorías elaboradas para o deseño de situacións tácticas (Ej. Teoría escalonada de Roth)
- 9.5. Deseño de Sesións
 - 9.5.1. Estructura dunha sesión
 - 9.5.2. Proposta de situacións/tareas didácticas para cada fase do modelo de iniciación elixido.

TEMA 10. BALONMANO RECREATIVO PARA TODOS

- 10.1. Persoas con necesidades educativas específicas
 - 10.1.1. Discapacidad visual
 - 10.1.2. Discapacidad motriz (cadeira de rodas)
- 10.2. Outros ámbitos e obxectivos
 - 10.2.1. Recreativo en contorna natural: balonmano praia

CONTIDOS DE BALONCESTO (BLOQUES TEMÁTICOS)	TEMAS E SUBTEMAS
1. Característica principais do xogo.	1.1 Xogadores/as. 1.2 Obxectivos. 1.3 Espazo de xogo. 1.4 Tempo de xogo. 1.5 Carga de partido. 1.6 Antecedentes históricos.
2. Regras fundamentais	2.1 Regras FIBA. 2.2 Regras NBA. 2.3 Comparativa FIBA - NBA.
3. Demandas físicas e fisiolóxicas do partido	3.1 Carga física. 3.2 Carga fisiolóxica. 3.3 Perfil de rendemento.
4. Fundamentos técnicos e tácticos do xogo.	4.1 Accións técnicas na fase ofensiva. 4.2 Accións técnicas na fase defensiva. 4.3 Principios tácticos fundamentais. 4.4 Sistemas tácticos ofensivos. 4.5 Sistemas tácticos defensivos.
6. Planificación e organización do proceso de adestramento en baloncesto.	6.1 Modelos principais de planificación e a súa adaptación ós formatos mais habituais de competición. 6.2 Unidades básicas de planificación: deseño de tarefas, sesións e ciclos de preparación. 6.3 Aspectos básicos do proceso return to play.
7. Lesións mais frecuentes en baloncesto.	7.1 Prevalencia. 7.2 Factores de risco. 7.3 Prevención.
8. Análisis do rendemento individual e colectivo	8.1 Obxectivos. 8.2 Métodos. 8.3 Análise de resultados 8.4 Aplicacións prácticas: plan de partido e confección de plantillas.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1.5	2	3.5
Lección maxistral	20	6	26
Flipped Learning	7.5	20	27.5
Prácticas de laboratorio	41	17	58
Traballo tutelado	1.5	30	31.5
Aprendizaxe colaborativa	7	24	31
Presentación	1.5	5	6.5
Foros de discusión	0	5	5
Saídas de estudo	1.5	0	1.5
Simulación	0.5	0	0.5
Exame de preguntas obxectivas	1	14	15
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1	5	6
Práctica de laboratorio	1	12	13

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	BALONMÁN: Realizaranse diferentes metodoloxías para a recompilación de información sobre o estudiantado, prioritariamente, sobre o nivel inicial de coñecemento, nivel de xogo, etcétera. que axuden tanto ao profesorado como ao propio *estudiantado a realizar unha mellor planificación reaxustando o proceso de ensino-aprendizaxe. É probable a inclusión adicional de visionado de vídeos cunha selección de situacións de xogo representativas e de alta calidade na execución que, sobre todo a aquel estudiantado con escaso contacto cos contidos axúdelles a achegarse de forma rápida e visual aos contidos máis representativos do bloque de balonmán.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.

Flipped Learning	BALONMÁN: Solicitarase aos estudantes diferentes actividades de aprendizaxe fose da aula (procura de información en diferentes recursos escritos ou multimedia, análise, interpretación e/ou estudo PREVIO á asistencia ás clases teóricas e/ou teóricas En clases teóricas e/ou prácticas co profesorado presente realizaranse actividades complementarias para avaliar a aprendizaxe, resolver dúbidas ou lagoas observadas para afianzalo, etcétera.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de habilidades básicas e/ou específicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvolveranse en espazos especiais con equipamento especializado: pavillón da Facultade (campo de xogo de baloncesto e de balonmán), tamén poderán utilizarse espazos naturais adaptados convenientemente (praia, campos máis pequenos, etc.).
Traballo tutelado	BALONMANO: Se desenvolverán dos traballos diferentes: nº 1. Planificación individualizada do proceso de ensino-aprendizaxe dun neno-a en etapas de formación (estudo de caso). nº2. Planificación do proceso de ensino-aprendizaxe para a mellora do nivel de xogo PERSOAL (do propio estudante) na participación dentro do grupo-equipo e a competición en formato tempada (mini-tempada) que se porá en marcha na 2ª parte do semestre. O estudante establecerá as estratexias metodolóxicas adecuadas (avaliación inicial, obxectivos-contidos de traballo a nivel de sesión de adestramento e de competición (partidos), avaliación intermedia-final...reflexións, lectura....
Aprendizaxe colaborativa	BALONMÁN: Aplicarase, de forma en forma de proxecto piloto, dous modelos de ensino do deporte de forma integrada ou híbrida, denominados: Ensino Deportivo e Ensino Comprensivo. Sumando algúns compoñentes dun terceiro modelo: Aprendizaxe Cooperativa. Cada grupo de prácticas constituirase en dous grupos-equipos de balonmán a partir de que o profesorado o demande dentro do semestre. De forma cooperativa/colaborativa o grupo-equipo debe organizarse para que cada membro do grupo-equipo, de forma rotatoria cada semana, desempeñe os diferentes roles estipulados vinculados ao deporte do balonmán (equipo técnico, árbitro, mesa, analista de datos-xogo, mesa, preparador físico...). Aínda que a responsabilidade cada semana en cada rol é individual ou por parellas, a responsabilidade última-global do correcto desempeño en cada rol é global (de todo o grupo-equipo) polo que os erros, carencias, ausencias, etcétera. que cometa un membro do equipo nun rol semanal, o resto do equipo debe tentar suplilas solidariamente en beneficio do propio equipo. En coherencia, a nota asignada a cada rol será asignada ao conxunto dos membros do equipo, polo que o equipo (no seu conxunto) é o primeiro interesado en que cada membro desempeñe de forma óptima cada rol. O profesorado estipulará unhas esixencias a desempeñar en cada rol a ter en conta e que se utilizarán para a avaliación.
Presentación	BALONMÁN Esta metodoloxía estará integrada coa denominada "Aprendizaxe Colaborativo" (avaliarase dentro da mesma). O equipo designará a un membro ou parella responsable da impartición duns contidos técnico-tácticos individuais ou tácticos colectivos previamente definidos para o desenvolvemento de ensino-aprendizaxe do equipo.
Foros de discusión	BALONMÁN Esta metodoloxía estará integrada coa denominada "Aprendizaxe Colaborativa" (avaliarase dentro da mesma). Proporanse foros semanalmente para debater sobre o proceso de ensino-aprendizaxe do equipo en varios aspectos: dirección técnica, nivel de xogo (segundo obxectivos definidos previamente), principio de xogo de ataque e defensa, etcétera, Buscando solucións e realizando propostas de mellora do proceso de ensino-aprendizaxe.

Saídas de estudo	BALONMÁN: Existe a posibilidade de desprazarse a eventos deportivos de balonmán de polo menos dúas categorías diferentes para a observación en tempo real dos fundamentos técnico-tácticos do balonmán por parte de xogadores/as federados/as. O alumnado deberá facer o traballo solicitado na ficha deseñada para ese efecto co obxectivo de adquirir competencias de observación, rexistro e análise sistemática do xogo. Outra das saídas podería consistir na experimentación dunha modalidade máis recreativa do balonmán convencional (balonmán praia, etcétera) é espazos específicos para a súa práctica. Ditas saídas están supeditadas á aprobación por parte da Xunta de Centro e estar dotadas economicamente para poder realizar o traslado a través da "Convocatoria de Saídas de Campo" anual.
Simulación	BALONMÁN: Utilizarase o formato de tempada similar á competición oficial por equipos como forma de simular e vivenciar situacións o máis reais posibles e que a aprendizaxe sexa máis significativo, pois terán que asumir non só a participación como equipo senón diferentes roles que se deben ou poden asumir no deporte (equipo técnico, árbitro, mesa, analista de datos-vídeo, preparador físico, etcétera.).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Sería necesario a asistencia polo menos a unha tutoría concertada co profesorado para a súa orientación correcta, revisión previa entrega, etcétera.
Aprendizaxe colaborativa	Diseñaranse diferentes actividades nalgunhas metodoloxías a través das TIC nas que a o profesorado participará como moderador (foros de discusión, debates...). Noutras metodoloxías o profesorado participará como árbitro, asesor do equipo técnico do equipo, etcétera.
Presentación	Para a metodoloxía de "Presentación", integrada na de "Aprendizaxe Colaborativo", sería necesaria a asistencia a polo menos unha tutoría concertada co profesorado para a súa orientación correcta.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	BALONCESTO: a) Participación activa e proactiva nas clases teóricas (20 %). b) Requisito mínimo para a aplicación deste criterio: asistencia a un mínimo de 10 clases.	10	B10 C1
Flipped Learning	BALONMÁN (20% sobre o 100%): Este apartado forma parte da avaliación continua durante o semestre (iranse entregando diferentes partes ao longo do semestre de docencia). Esta metodoloxía está vinculada á asistencia á clase teórica, principalmente, porque o seu desenvolvemento e realización será prioritariamente en devanditas clases (no entanto poida que haxa certas actividades coa mesma metodoloxía nalgunha clase práctica). A non realización das actividades en tempo e forma en devanditas clases teóricas suporá a perda de dereito a ser avaliado en devandita actividade. Será requisito mínimo para superar cada actividade alcanzar un 5 sobre 10 en cada evidencia presentada para a súa aprobación (salvo comunicación expresa do profesorado noutro sentido).. Requisito mínimo de 5 sobre 10 no apartado na súa globalidade. A súa entrega será definida polo profesorado durante as clases presenciais teóricas e prácticas, do mesmo xeito que as condicións de tempo e forma. A cualificación máxima de cada actividade será o resultado de dividir o total asignado a este apartado entre o número de evidencias solicitadas. Non será posible presentar devandito traballo para ser avaliado na convocatoria de xullo senón realizouse anteriormente as entregas en tempo e forma durante o semestre.	10	B7 B12 B14 B26 C1 C2 C4 C6

Prácticas de laboratorio	BALONCESTO: a) Asistencia e participación activa - proactiva nas tarefas que compoñen as clases prácticas (20 %). b) Probas prácticas (20 %). b) Requisitos mínimos para a aplicación deste criterio: asistencia a un mínimo de 10 clases. BALONMÁN: A asistencia non terá valor porcentual na calificación final de Balonmán pero a asistencia é obrigatoria (un mínimo de 90% de asistencia). En caso de non alcanzar o mínimo o estudante non poderá optar a ser avaliado nas metodoloxías de avaliación continua e estará obrigado a presentarse a un exame práctico final. Este é un requisito imprescindible para poder ser avaliado no resto de probas con porcentaxe na nota final da avaliación continua (Flipped Learning 10% e Aprendizaxe Colaborativo 40%) En caso de ausencia nalgunha práctica que desexe xustificarse, debe presentarse a documentación pertinente nun prazo máximo de 15 días despois de dita ausencia. Non se admitirán xustificantes despois deste período salvo baixa permanente xustificada. Os xustificantes constituirán evidencias a valorar polo profesorado pero en ningún caso suporá que se considere a práctica como realizada ou como asistencia.	20	B7 B10 B13 B24 B25	C1 C2 C3 C4 C6
Traballo tutelado	BALONMÁN: 40% do 100% repartidos en 2 traballos. 1. Planificación individualizada do proceso de ensino-aprendizaxe dun neno-a en etapas de formación (estudo de caso). Valor: 20% do 100%. Requisito mínimo para superalo: 5 sobre 10. 2. Planificación do proceso de ensino-aprendizaxe para a mellora do nivel de xogo PERSOAL (do propio estudante) E/OU do EQUIPO dentro do grupo-equipo e a competición en formato tempada (mini-tempada) que se porá en marcha na 2ª parte do semestre.. O estudante establecerá as estratexias metodolóxicas adecuadas (avaliación inicial, obxectivos-contidos de traballo a nivel de sesión de adestramento e de competición (partidos), avaliación intermedia-final...reflexións, lectura.... Valor: 20% do 100%. Requisito mínimo para superalo: 5 sobre 10. Este apartado forma parte da avaliación continua durante o semestre (iranse entregando diferentes partes ao longo do semestre de docencia para cada un dos traballos). Non será posible presentar devanditos traballos para ser avaliado na convocatoria de xullo senón realizouse anteriormente as entregas en tempo e forma durante o semestre Agás que o estudante solicite (por escrito: correo electrónico) de forma xustificada o non entregar en tempo e forma algunha das partes e o profesorado conteste por escrito (correo electrónico) cunha resposta positiva ou negativa.	20	B12 B25 B26	C1 C3
Aprendizaxe colaborativa	BALONMÁN: 20% sobre o 100%. Deberanse cumprir en tempo e forma coa entrega, presentación ou calquera outra evidencia que o profesorado demande ao conxunto do equipo de traballo ou a calquera membro do equipo individualmente. Cada evidencia terá un valor máximo resultado de dividir o valor total deste apartado entre o número de evidencias que se soliciten.	10	B24 B25 B26	C1 C3 C6

Exame de preguntas obxectivas	BALONCESTO: proba escrita 40 % da cualificación final. BALONMÁN: 20% sobre o 100%. Requisito mínimo: 5 sobre 10 para a súa aprobación.	30	B7 B14	C1 C2 C4 C6
Devandito exame pode ser dividido en varios parciais mediante probas escritas (presencial ou virtual, segundo as circunstancias).				
Estas probas tamén serán parte da avaliación continua que exime de exame final teórico en caso de ser superados. No entanto, si ditas probas non se superan co mínimo exixible, a materia correspondente deberá recuperarse en exame final (escrito ou virtual segundo proceda).				
Non se gardarán as partes aprobadas para a seguinte edición ou convocatoria salvo anuncio expreso do profesorado por anuncio ou correo electrónico a todo o alumnado.				

Outros comentarios sobre a Avaliación

COMENTARIOS SOBRE A PARTE DE BALONCESTO

1- MODALIDADE DE AVALIACIÓN CONTINUA E GLOBAL

- a) O alumnado poderá elixir a modalidade na que quere ser avaliado: modalidade de avaliación continua ou global.
- b) O prazo que o alumnado faga a elección da modalidade de avaliación será comunicado pola facultade no seu momento.

2- CONVOCATORIA ORDINARIA BALONCESTO

- a) Para a modalidade de avaliación continua: aplicaranse os criterios de cualificación expostos na guía docente.
- b) Para a modalidade de avaliación global: farase, segundo o calendario de exames oficial, unha proba teórico-práctica sobre o conxunto de coñecementos e procedementos correspondentes a materia, con resolución de supostos prácticos e/ou respostas a preguntas con opción múltiple e/ou resposta verdadeiro ou falso ante determinadas afirmacións ou preguntas (100 % da cualificación).

3- CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA BALONCESTO

- a) Para a modalidade de avaliación continua: aplicaranse os mesmos criterios de cualificación que foron considerados na convocatoria ordinaria.
- b) Para a modalidade de avaliación global: farase, segundo o calendario de exames oficial, unha proba teórico-práctica sobre o conxunto de coñecementos e procedementos correspondentes a materia, con resolución de supostos prácticos e/ou respostas a preguntas con opción múltiple e/ou resposta verdadeiro ou falso ante determinadas afirmacións ou preguntas (100 % da cualificación).

COMENTARIOS SOBRE A PARTE DE BALONMÁN

1. AVALIACIÓN CONTINUA

- Proponse un sistema de avaliación continua de traballo-avaliación durante o semestre.
- O incumprimento dun ou varios dos requisitos mínimos de cada metodoloxía/proba definida, obrigan a presentarse ao exame final de #o #dicir parte (teórica e/ou práctica, segundo proceda).
- O cumprimento de cada un dos requisitos mínimos de cada metodoloxía/proba definida pode eximir da realización do exame final teórico ou práctica, segundo proceda
 - AVISO: NON se trata da proba definida anteriormente "Exame de preguntas obxectivas" cuxo valor é dun 15%, senón que terá tanto valor como .
- Para que as diferentes metodoloxías/probas definidas a continuación sexan cualificadas debe cumprirse cos requisitos de tempo e forma segundo as condicións establecidas para ese efecto polo profesorado durante o transcurso das clases teórico-prácticas, podendo quedar *excluídos da posibilidade de cualificación por este motivo.

A) AVALIACIÓN CONTINUA DA PARTE TEÓRICA

- Flipped Learning: 20%

- Nas clases teóricas (e algunhas prácticas) utilizarase a metodoloxía Flipped Learning nas que solicitará evidencias para entregar en tempo e forma en función de traballo previo á clase (lectura, visionado e análise de vídeo, etcétera). Na clase teórica revisarase devandito traballo previo e explicaranse-resolverán dúbidas.
 - requisito mínimo de 5 sobre 10 para a súa aprobación en cada unha das evidencias solicitadas
- Probas de preguntas obxectivas: 20%
 - probas escritas mediante ferramentas como cuestionarios, formularios...
 - requisito mínimo para a súa aprobación: 5 sobre 10.

B) AVALIACIÓN CONTINUA DA PARTE PRÁCTICA

- Prácticas (asistencia mínima dun 90% para ser avaliado nas metodoloxías vinculadas á Aprendizaxe Cooperativa).
- Aprendizaxe colaborativo (20%)
 - de forma integrada nesta metodoloxía utilizaranse outras como
 - presentación
 - simulación
 - foros de discusión
 - debate
 - aprendizaxe mediante Tics
 - etcétera.

C) AVALIACIÓN CONTINUA DA PARTE TEÓRICA-PRÁCTICA

Traballo tutelado (35%)

nº1: 20% (requisito mínimo para a súa aprobación: 5 sobre 10)

nº2: 20% (requisito mínimo para a súa aprobación: 5 sobre 10)

2. AVALIACIÓN FINAL (en caso de non reunir os requisitos para ser avaliado en avaliación continua.

- este tipo de avaliación será aplicable nos estudantes que non cumpran coa asistencia mínima teórica e/ou práctica, ou que non alcancen un ou varios de requisitos mínimos nas probas da parte teórica como práctica.
- o estudante deberá presentarse a un exame final da parte que corresponda (teórica ou práctica) establecido no calendario oficial de exames da titulación publicado na web da facultade.
 - 30% de Exame Teórico Escrito
 - requisito mínimo de 5 sobre 10 para superalo.
 - 40% de Exame Práctico ou proba/traballo que determinará o profesorado en substitución do exame práctico
 - requisito mínimo de 5 sobre 10 para superalo.
 - 30% de Traballo Tutelado (traballo *nº1)
 - requisito mínimo de 5 sobre 10.

Non se gardarán as partes aprobadas para a seguinte edición ou convocatoria salvo comunicación explícita do profesorado por correo electrónico a todo o alumnado ou anuncio en MOOVI.

COMENTARIOS SOBRE A NOTA FINAL NA MATERIA DE FUNDAMENTOS DOS DEPORTES COLECTIVOS I BALONCESTO E BALONMÁN.

- Para realizar o cálculo da nota final é requisito que a nota de cada cada bloque temático por separado (baloncesto e balonmán) sexa como como mínimo dun 5 sobre 10.
- Se a nota final dun dos bloques (deporte) non chega ao 5 sobre 10, a materia estará suspensa.
- As notas das partes ou bloques aprobados poderanse gardar para convocatorias posteriores en función do que describa o apartado "Segunda convocatoria (e/ou seguintes)

SEGUNDA CONVOCATORIA (E/OU SEGUINTE)

- En 2ª convocatoria ou edición os criterios de avaliación serán os mesmos que na primeira.
- Só se gardarán as notas das diferentes partes aprobadas da materia para a 2ª edición de curso académico presente a condición de que o profesorado así o anuncie explicitamente de forma escrita mediante anuncio en MOOVI ou correo electrónico.
- Unha vez concluído o curso académico presente o alumnado que suspendese deberá volver cursar e superar ditas partes seguindo os criterios de avaliación da guía docente aprobada para o/o curso/s seguinte/s.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Estriga, Luisa, **TEAM HANDBALL: TEACHING AND LEARNING STEP-BY-STEP: An Instructional Guide**, Agência Nacional ISBN, 2019

Estriga, M.L.; Moreira, I., **Ensino do andebol na escola: ensinar e aprender**, Porto : Universidade do Porto, Faculdade de Desport, 2014

Pinaud, P., Díez, E., **Percepción y creatividad en el proceso de aprendizaje del Balonmano**, Stonberg, 2009

García López, L.M.; Gutiérrez Díaz del Campo, D., **Aprendiendo a enseñar deporte: modelos de enseñanza comprensiva y educación deportiva**, INDE, 2016

Espar, X., **Jugar con el corazón : la excelencia no es suficiente**, Plataforma Editorial, 2013

Bibliografía Complementaria

Méndez, A. (Ed.), **Modelos actuales de iniciación deportiva: Unidades didácticas sobre deportes de invasión**, Wanceulen, 2009

Butler, Joy I.; Griffin, Linda L., **More Teaching Games for Understanding. Move Globally**, Human Kinetics, 2010

Morillo, J., **Balonmano Playa**, Wanceulen, 2009

Daza, G.; González Arévalo, C., **Balonmano Unidades didácticas para Secundaria IX**, Inde, 1999

González, S.; Gil, P.; Contreras, OR; y Pastor, JC, **Propuesta de formación permanente del profesorado en deportes de invasión**, Nº 121, pp. 97-124., 2008

Griffin, L. L., & Butler, J., **Teaching games for understanding: Theory, research, and practice.**, Human Kinetics, 2005

López-Ros, V.; Castejón-Oliva, F.J.; Bouthier, D.; Llobet-Martí, B., **Modelos para una enseñanza comprensiva del deporte. Espacios comunes para el encuentro (y algún desencuentro)**, Nº 17 (1), 45-60., Ágora Para La Ef Y El Deporte., 2015

Méndez Giménez, A., **Modelos de enseñanza y síntesis de las investigaciones recientes, en Modelos de enseñanza en Educación Física**, Grupo G5, 2014

Méndez, A., **La Evaluación desde la perspectiva comprensiva. Dificultades y estrategias didácticas para valorar el rendimiento de juego en situaciones modificadas.**, Tándem. Didáctica de la Educación Física, 37, 42-5, 2011

Castejón Oliva, J., **La investigación en iniciación deportiva válida para el profesorado de educación física en ejercicio (Research on sports initiation valid for physical education teachers in-service)**, 2015

Castejón Oliva, F.J.; Giménez Fuentes-Guerra, F.J.; Jiménez Jiménez, F.; López Ros, V. (Coords.), **Investigaciones en formación deportiva**, Wanceulen, 2013

Castejón Oliva, F.J. (Coord.), **Deporte y enseñanza comprensiva**, Wanceulen, 2010

Fernández-Río, J.; Calderón, A.; Hortigöla Alcalá, D.; Pérez-Pueyo, A.; Aznar Cebamano, M., **Modelos pedagógicos en Educación Física: Consideraciones teórico-prácticas para docentes. Revisión.**, nº 413, 2016

Antón García, J.L., **Balonmano recreativo, para todos y en cualquier lugar.**, Gymnos, 2001

Lasierra, G., **1013 ejercicios y juegos aplicados al balonmano**, Paidotribo, 2001

Lasierra, G.; Lavega, P., **1015 juegos y formas jugadas de iniciación a los deportes de equipo**, 3, Paidotribo, 2000

Mariot, J., **Balonmano: De la escuela a las asociaciones deportivas.**, Agnos, 1995

Hernández Moreno, J y otros, **La iniciación a los deportes desde su estructura y dinámica**, INDE, 2000

Antón, J., **Balonmano. Táctica grupal defensiva: concepto, estructura y metodología.**, Grupo Editorial Universitario., 2002

Bonnefoy, G., **Deportes para jugar en equipo. Enseñar balonmano para jugar en equipo**, INDE, 1999

Antón, J., **Balonmano. Táctica grupal ofensiva: concepto, estructura y metodología.**, Gymnos, 1998

Ribeiro, M. & Volossovitch, A., **Andebol. 1, O ensino do andebol dos 7 aos 10 anos**, Faculdade de Motricidade Humana; Federação de Ande, 2004

Ribeiro, M. & Volossovitch, A., **Andebol. 2, O ensino do jogo dos 11 aos 14 anos**, Faculdade de Motricidade Humana; Federação de Ande, 2008

Crespo García, M.J.; Wanceulen Moreno, J.F.; Wanceulen Moreno, A.; Castillo Soler, M., **Neurociencia aplicada al Balonmano: Concepto y 70 tareas para su entrenamiento**, Wanceulen Editorial, 2020

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fundamentos dos deportes colectivos II/P02G050V01403